

**STRÖMSTADS
KOMMUN**

STRÖMSTADS KOMMUN

Plan mot kränkandebehandling

Bojarskolan

2023

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
1. Inledning.....	4
2. Kort analys av fjolårets åtgärder	6
3. Förebyggande åtgärder	7
Skolform	8
Identifierad risk	8
Planerad åtgärd	8
Mål med åtgärd	8
När genomförs åtgärden och ansvarig.....	8
4. Främjande åtgärder.....	10
Skolform	11
Identifierade friskfaktorer	11
Planerad åtgärd	11
Mål med åtgärd	11
När genomförs åtgärden och ansvarig.....	11
5. Delaktighet	14
6. Om kränkningar sker – så här gör vi.....	16
7. Uppföljning förebyggande åtgärder.....	18
Vilken förebyggande åtgärd gäller det?	18
Skolform	18
Resultat av åtgärd/insats.....	18
Analys av resultatet. Vad behöver vi arbeta vidare med?	18
8. Uppföljning främjande åtgärder	19

Vilken främjande åtgärd gäller det?	19	
Skolform	19	
Resultat av åtgärd/insats.....	19	
Analys av resultatet. Vad behöver vi arbeta vidare med?	19	
9. Utvärdering av helheten	20	
10. Bilaga 1. De sju diskrimineringsgrunderna.....	21	
11. Bilaga 2. Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling		23
12. Bilaga 3. Aktuella lagar	27	
13. Bilaga 4. Skolans ordningsregler	28	
14. Bilaga 5. Kontaktuppgifter till skolan	29	

Inledning

Det är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567).

Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Barnet eller eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall.

Det är viktigt att komma ihåg att yngre barn inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

Källa: 6 kapitlet 3 § skollagen

Skolans förhållningssätt och vision

Så här vill vi ha det på vår skola

Så här vill vi att vårt sociala klimat ska vara:	Vi vill att vårt klimat ska präglas av positiv förstärkning, gott bemötande och ömsesidig respekt. Vi vill stärka elevernas tro på sig själva och sin egen förmåga. På Bojarskolan vill vi varandra väl och gör varandra bra!
De här normerna och värderingarna ska vår skola stå för:	På Bojarskolan är alla barn <u>allas</u> barn. Olika är bra och alla är lika mycket värda.
Så här vill vi att vår värdegrund ska märkas i den dagliga verksamheten:	Om alla elever känner sig trygga och tolerans för olikheter finns så har vi lyckats. Vi behåller lugnet, backar och talar lugnt för att inte dras med i eller trappa upp konflikter Vi säger hej när vi ser varandra, vi tar barnen på bar gärning när de gör något bra!

Ansvarig för Plan mot kränkande behandling

Skol- och verksamhetsformer som omfattas av planen (förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, gymnasium, VUX)	Åk f-6 och fritids
Ansvarig för planen:	Rektor: Marie-Louise Mattila
Planen gäller för perioden:	Januari- December 2023
Så här informerar vi personalen:	Personalen har varit delaktig i utformningen och planen skickas ut till samtlig personal
Så här informerar vi barnen/eleverna:	Vi går igenom detta med eleverna klassvis
Så här informerar vi vårdnadshavare:	Planen är tillgänglig på hemsidan

Kort analys av fjolårets åtgärder

Det är lättare att arbeta förebyggande än främjande, vi behöver fokusera på det främjande arbetet. Vi arbetar hela tiden både främjande och förebyggande och en del av det arbete vi har gjort syns inte i föregående plan då vi gjort revideringar under läsåret.

Som en främjande åtgärd har vi uppdelade raster då skolgården är liten och eleverna behöver få utrymme för aktivitet och lek. Detta blev ändrat då schemat ändrades under terminens gång och det har bidragit till mindre elever ute på skolgården vilket har minskat konflikterna samtidigt som det varit en utmaning att skapa gemensamma rastaktiviteter.

Vi fortsätter vårt arbete med tydliga strukturer kring uppstart och avslut i klassrummet, att vi gör samma ger effekt!

Personalens förhållningssätt – Alla barn är allas barn och vi lägger mycket energi på relationsskapande som vi ser är en framgångsfaktor. Språkbruket bland eleverna har under de senaste åren bitvis varit hårt och fult, detta har synliggjorts utifrån kränkningar där de till stor del hamnat inom kategorin verbal kränkning. Grundläggande är att de är nolltolerans mot fula ord, men alla behöver upprätthålla detta, och markera mot detta språkbruk.

Bråka smartare är adekvat material för att arbeta med konflikthantering, många är hjälpta av att kunna sätta ord på sina känslor och träna på att sätta sig in i andras situation. Vi har mest använt oss av minimedling, när konflikter inträffat och detta med gott resultat. Detta då elever själva behöver ta ansvar för sin konflikt och komma på lösningar efter bästa förmåga. Vi behöver arbeta med grundmaterialet i ”bråka smartare” och kopiera flera uppsättningar för att kunna arbeta med detta strukturerar på skolan. Ett förslag är att EHT presenterar detta material vid ett gemensamt tillfälle för skolpersonal. Detta för att All personal ska få en inblick i materialet, och därmed öka spridningen, som framför allt kan bidra till ett gemensamt språk kring olika konfliktsstilar och även en samsyn på konflikthantering.

Förebyggande åtgärder

Förra året arbetade vi med att stävja kränkande språkbruk hos eleverna med blandat resultat. Vi kommer fortsatt ha Samtal med eleverna och göra överenskommelse om hur vi ska vara mot varandra. Personal har fortsatt nolltolerans mot fult språk

Lärare planerar att skapa uppgifter kring ”språk till olika avsändare”, språk på sociala medier och i musik. Då vi vet att barnen lärt sig specifika ord genom t.ex. musik. Detta för att skapa en trygg och respektfull arbetsmiljö för alla

Arbeta vidare med Bråka smartare materialet. Låta eleverna öva konflikthantering på olika sätt genom de lektioner som finns i materialet. Viktigast är att barnen får öva och träna på att hantera konflikter för att ge strategier att hantera konflikter som kommer upp.

För att skapa roligare och lugnare raster så erbjuds planerad rastaktiviteter flera gånger i veckan av socialpedagog samt rastansvarig på fritids

Efter en lång tid av restriktioner kring sociala aktiviteter så vill vi stärka vi-känslan på skolan genom att planera aktiviteter över årskursgränserna och klasserna. Gemensamma dagar samt samarbeten inom undervisningen kommer att planeras och genomföras

Skolform	Identifierad risk	Planerad åtgärd	Mål med åtgärd	När genomförs åtgärden och ansvarig
F-6	Kränkande språkbruk	Samtal med eleverna och överenskommelse om hur vi ska vara mot varandra. Verksamheten har nolltolerans mot fult språk Skapa uppgifter kring "språk till olika avsändare", språk på sociala medier och i musik. Då vi vet att barnen lärt sig specifika ord genom t.ex. musik.	Trygg och respektfull arbetsmiljö för alla	Kontinuerligt under läsåret både i skola och på fritids/all personal
F-6	konflikter	Arbeta med Bråka smartare materialet, börja med kompetensutveckling för personal Låta eleverna öva konflikthantering på olika sätt. Viktigast är att barnen får öva och träna på att hantera konflikter	Utbilda eleverna i konflikthantering och ge strategier att lösa dessa	Vt 23 Eht planerar fortbildning för personal Skolans pedagoger, under klassrådstitid samt so/sv undervisningen
Fritids	konflikter	Planerade strukturerade aktiviteter	Meningsfull och rolig tid på fritids där alla elever har något roligt att göra	Vt 23/fritidspersonal

F-6	Splittrad skola	<p>Valborgsfirande</p> <p>Fadderskap:</p> <p>Åk 3 och 5</p> <p>Åk 1 och förskoleklass</p> <p>Olika läraktiviteter över årskursgränserna. Ex. Läsgrupper.</p> <p>“Hela skolan sjunger”</p> <p>Utflykter över stadier/klasser.</p> <p>Gemensam skolgårdsdag med städning och fix.</p> <p>“Prova-på” nya lekar och aktiviteter.</p> <p>“Bojarskolans dag”</p> <p>Idrottshall och matsalsinvigning</p>	<p>Ökad vi-känslan</p> <p>Minska klyftan mellan låg- och mellanstadiet</p>	<p>Planering under arbetslagstid av ansvariga lärare</p> <p>Löpande under året</p>
-----	-----------------	---	--	--

Främjande åtgärder

(Dokumentera de främjande åtgärder som skolan tänker genomföra.)

Arbeta fram Bojaskolan vision utifrån tre olika mål som tas fram gemensamt av all personal.

Fortsatt arbeta med goda relationer mellan alla elever och personal. Vi ser resultat i och med trivselenkäten och arbetar för att bibehålla högt värde på trivselenkäten. Barometern som är Bojarskolans egen trivsel och trygghetsenkät kommer att göras klassvis varje månad, för att kunna kartlägga och sätta in adekvata insatser i tidigt skede.

Att säkerställa att alla rastvärdar har västar på sig, för att vara synliga, vilket skapa trygghet för barnen.

Fortsätta med tydlig uppstart och avslut på lektioner. Bildstöd och tydlighet i uppstart skapar tydlighet och förutsägbarhet för alla elever. På detta sätt skapas en tillgänglig lärmiljö för alla elever.

Se till att nyanställd personal får handledning i detta som grundar sig i Bo Heijlskovs litteratur. Alla ska ha kunskap om detta förhållningssätt för att bibehålla vår goda elevsyn och kultur på skolan. Att de finns en "pärm" för nyanställda där alla relevant information kring verksamhetens förhållningsregler, värdegrund, regler och så vidare finns.

Skapa gemensamma aktiviteter över hela skolan Stärka vi-känslan och återgå till normalläge efter pandemin.

Återuppta gemensamma rastaktiviteter samt arbeta med rörelse utifrån ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv.

Vi har från och med i år delat upp elevrådet i låg- och mellanstadiet. Detta för att alla elever ska få möjlighet att delta aktivt och att det inte blir så mycket väntetid på mötena. Vi har också skapat teman på elevrådet vid sidan av elevernas egna önskemål, för att få elevinflytande kring områden som vi behöver arbeta vidare på för att alla elever ska lyckas, ex, raster och trygghet-trivsel.

Fotbollsrådet i 4-6 var en framgångsfaktor ht 22 i syfte att minska negativa konflikter på fotbollsplanen och därmed möjliggöra för flera elever att vilja delta. Det som beslutades behöver utvärderas, revideras, och uppdateras tillsammans med eleverna. Fotbollsråd ska också genomföras av åk 1-3

Skolform	Identifierade friskfaktorer	Planerad åtgärd	Mål med åtgärd	När genomförs åtgärden och ansvarig
F-6 och fritids	Goda relationer	<p>Fortsatt arbeta med goda relationer mellan alla elever och personal. Vi ser resultat i och med trivselenkäten.</p> <p>Prata vänligt med barnen.</p> <p>Ta chansen att umgås och prata med barnen på raster och till exempel under lunchen eller i hallen.</p> <p>Tro barnen om gott och ha en positiv inställning till dem.</p> <p>Uppmärksamma när eleverna gör något bra (ta dem på bar gärning när dem gör bra saker).</p>	<p>Fortsatt högt värde på trivselenkäten.</p> <p>Fler elever skall uppleva att de har någon vuxen att vända sig till", mätt med Barometern.</p>	<p>Löpande under året utifrån Barometern (Bojarskolans trygghets – och trivselenkäten.</p> <p>Analys av kommunens trivselenkät.</p> <p>Alla har alltid ett gemensamt ansvar för att se barnen/eleverna.</p>

F-6	Tydlig struktur	<p>Tydlig uppstart och avslut med hjälp av bildstöd på lektionerna.</p> <p>Fasta rutiner kring alla situationer. Bestämda platser i klassrummet och i matsalen. I samband med idrott (omklädningsrummet och i idrottssalen).</p> <p>Rutiner för transportsträckan till slöjd.</p> <p>Tydliga rutiner för övergångar mellan fklass – 1:an och 3:an – 4:an. Fortsätt sådant som har fungerat.</p>	Skapa tydlighet, förutsägbarhet och trygghet för alla elever för att öka måluppfyllelsen.	Löpande under året - undervisande lärare/arbetslag.
F-6 och fritids	Bo Heijlskov anda	<p>Se till att nyanställd personal får handledning i detta som grundar sig i Bo Heijlskovs litteratur.</p> <p>Löpande uppdatering på årsbasis</p>	<p>Att alla ska ha kunskap om detta förhållningssätt</p> <p>Bibehålla vår goda elevsyn och kultur på skolan.</p>	<p>Rektorn när nyanställning sker.</p> <p>Handledning från rutinerad kollega.</p> <p>EHT personal fortbildar i uppstarten</p>

<p>F-6 och fritids</p>	<p>God vi-känsla</p>	<p>Skapa gemensamma återkommande aktiviteter med hela skolan liksom Skoljoggen.</p> <p>Skapa en aktivitet som är återkommande på vårterminen. Förslag: Valborgsfirande</p> <p>Olika läraktiviteter över årskursgränserna. Ex. Läsgrupper.</p> <p>“Hela skolan sjunger”</p> <p>Utflykter över stadier/klasser.</p> <p>Gemensam skolgårdsdag med städning och fix.</p>	<p>Stärka vi-känslan.</p>	<p>Skoljoggen ansvarar idrottsläraren för.</p> <p>Skolgårdsgruppen ansvarar för skolgårdsdagen/städdagen</p> <p>Valborgsfirande initieras av musiklektörer</p> <p>Övriga samarbeten ansvarar arbetslagen för att planera och genomföra</p>
<p>Socialpedagog och fritids</p>	<p>Rastaktiviteter Rörelsesatsning</p>	<p>Återuppta gemensamma Rastaktiviteter samt arbete med rörelse utifrån ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv.</p> <p>Engagera elever att ta ansvar för rastaktiviteter</p>	<p>Skapa roliga, innehållsrika och trygga raster.</p> <p>Att med fokus på tjejer i 4-6 skapa en inne-rast utifrån deras behov. Ex. musik, yoga.</p> <p>Att öka samarbetet med föreningslivet.</p>	<p>Vt 23</p>

<p>Åk 1-6</p>	<p>Elevinflytande</p>	<p>Fortsatt elevråd stadievis med temainnehåll</p> <p>Fotbollsråd för 1-3 och 4-6</p> <p>Arbeta med teman under terminen Förslagsvis utifrån svenska traditioner</p> <p>Fortsätta mäta trygghet och trivsel mer frekvent genom enkäten Barometern varje månad</p>	<p>Öka inflytandet och delaktigheten på elevrådet</p> <p>Skapa en tydlighet på mötena som ger effekt på hela skolan</p> <p>Göra eleverna delaktiga i vilka regler som ska gälla för att det ska bli roligt för alla att spela fotboll</p> <p>Stärka vikänslan på skolan</p> <p>Tryggare elever och en medvetenhet om vad vi vuxna behöver fokusera på i vårt trygghetsskapande arbete.</p>	<p>Läsåret 2023</p> <p>Rektor och socialpedagog</p> <p>Idrottslärare och socialpedagog</p> <p>Arbetslagen</p> <p>Kurator och socialpedagog skickar ut enkät varje månad samt återkopplar resultaten till arbetslagen</p>
---------------	-----------------------	---	--	--

Delaktighet

(Analysen och planerade åtgärder samt utvärdering av fjolårets plan ska elever, vårdnadshavare och personal vara delaktiga i. Beskriv hur detta arbete utförts.)

Så här har vi möjliggjort delaktighet

Samverkan	
Hur har analysen och åtgärderna samverkats med elever?	Presenterat delar som rör elever
Hur har analysen och åtgärderna samverkats med personal?	Personalen har deltagit i framställningen av planen genom utvärdering av förra årets aktiviteter och skapa nya aktiviteter för 2023
Hur har vårdnadshavare deltagit i arbetet?	De har ej varit delaktiga i utformningen men får ta del av den genom information i v-klass samt på skolans hemsida

Rutin kränkande behandling

Skollag (2010:800) Skollagen 6 Kapitlet 9 och 10 §§ regleras bestämmelserna kring skyldigheterna att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling:

Personal

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn.

Rektor

En rektor som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten ska anmäla detta till huvudmannen.

Huvudman

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de upplevda kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Delegation

Enligt Barn och utbildningsnämndens delegationsordning ska rektor skyndsamt utreda och i förekommande fall, vidta åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Anmälan till huvudman

Anmälan om kränkande behandling till huvudmannen ska ske enligt följande:

Barn/barn eller elev/elev

1. När personal får kännedom eller har misstanke om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling av barn/elev ska detta göra en anmälan digitalt utifrån [Visma draftit](#) [Visma Draftit - Intranät \(stromstad.se\)](#).
2. Rektor tillsammans med socialpedagog ansvarar för att utredning görs samt att åtgärder vidtas och följs upp gällande kränkande behandling barn/barn och elev/elev.
3. Den färdigställda utredningen till respektive skolchef via [Visma draftit](#) och diarieförs i W3D3.

Barn/vuxen eller elev/vuxen

4. När rektor får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling av vuxen ska detta anmälas till huvudmannen. Anmälan görs via respektive skolchef.
5. Rektor ansvarar för utredningen och tar om nödvändigt hjälp av centrala elevhälsans personal och HR
6. Den färdigställda utredningen diarieförs i W3D3 samt i förvaltningens personalarkiv Novi.

Uppföljning förebyggande åtgärder

(Förebyggande åtgärder utfår från de risker och hinder som skolan upptäckt. Analysen samt vad ni behöver arbeta vidare med tas med i nästkommande årsplan under rubrik "Kort analys av fjolårets insatser.")

Vilken förebyggande åtgärd gäller det?	Skolform	Resultat av åtgärd/insats	Analys av resultatet. Vad behöver vi arbeta vidare med?

Uppföljning främjande åtgärder

(Främjande åtgärder utgår från de friskfaktorer som skolan upptäckt.)

Vilken främjande åtgärd gäller det?	Skolform	Resultat av åtgärd/insats	Analys av resultatet. Vad behöver vi arbeta vidare med?

Utvärdering av helheten

(Beskriv hur väl processen med att ta fram en plan mot kränkande behandling har fungerat i sin helhet samt vad, utifrån er utvärdering, era prioriterade utvecklingsområden inför kommande plan.)

Detta ska arbetslagen fylla i jan 2023

Bilaga 1. De sju diskrimineringsgrunderna

Diskriminering äger rum när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Funktionsnedsättning
- Ålder
- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Sexuell läggning
- Etnicitet
- Religion eller annan trosuppfattning

Funktionsnedsättning. Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en människas funktionsförmåga. De kan bero på skador eller sjukdomar, som fanns vid födseln, har uppstått senare eller förväntas uppstå. Funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse, du är lika skyddad av lagen även om du har en mindre omfattande funktionsnedsättning.

Ålder. Med ålder menas uppnådd levnadslängd. Skydd mot åldersdiskriminering omfattar alla och gäller alltså även i skolan. En person kan bli diskriminerad eller trakasserad för att hen behandlas utifrån sin ålder istället för utifrån sin person eller kompetens. Grunden för åldersdiskriminering är allmänna föreställningar om hur unga respektive äldre är, vad de klarar av och vilka drivkrafter de har.

Kön. Med kön avses de juridiska könen kvinna eller man. Könsdiskriminering handlar om att kvinnor och män inte behandlas som individer. Villkoren styrs i stället av föreställningar om hur de förväntas vara och uppträda utifrån sin könsroll, exempelvis när det gäller fysisk styrka, tekniskt kunnande, socialt ansvarstagande etc. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar även personer som avser att ändra eller har ändrat sitt juridiska kön.

Könsoverskridande identitet eller uttryck. När någon inte identifierar sig som kvinna eller man, eller genom sin klädsel, kroppsspråk, beteende eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Sexuell läggning. Exempelvis homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Sexuell läggning omfattar en människas hela liv och kan handla om sådant som identitet, samlevnadsform och kärlek. Om heterosexualitet alltid anses vara det "normala" och förväntade blir det en styrande norm, den så kallade heteronormen. Därmed blir det "onormalt" eller "konstigt" att vara homo- eller bisexuell. Heteronormen styr mer än vad vi tror när det gäller miljö och tilltal på skolan och i bemötande av barn och vårdnadshavare.

Etnicitet. När någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla har en etnisk tillhörighet. Alla kan därför bli utsatta för diskriminering. Var och en har rätt att definiera sin egen etniska tillhörighet. En person kan också ha flera etniska tillhörigheter, till exempel om föräldrarna har olika etnisk bakgrund. Nationella

minoriteter är etniska minoriteter.

Religion eller annan trosuppfattning. Exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Begreppet annan trosuppfattning är kopplat till religiös åskådning. Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar omfattas inte av begreppet annan trosuppfattning eftersom de inte har någon koppling till religion. I många religioner och trosuppfattningar bekänner eller bekräftar man sin tro genom handlingar. Lagen omfattar därför även de uttryck för tro som ingår i ens religion eller trosuppfattning som till exempel regler om kläder, bön, kost och så vidare.

Bilaga 2. Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Diskriminering handlar om missgynnande. Diskriminering innebär att en elev missgynnas på grundval av någon av de sju lagstadgade diskrimineringsgrunderna: " kön " könsidentitet eller uttryck " etnisk tillhörighet " religion eller annan trosuppfattning " funktionsnedsättning " sexuell läggning " ålder. Diskriminering förutsätter ett maktunderläge hos den som utsätts för det. Det betyder att lärare eller annan personal på skolan eller förskolan kan diskriminera eleven eller barnet. Elever i skola och i fritidshem och barn i förskola kan däremot inte diskriminera varandra.

Kränkande behandling är "ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet" och som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Trakasserier är uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Ibland kan det vara svårt att urskilja om uppträdandet handlar om trakasserier eller kränkande behandling, men det spelar mindre roll. Huvudmannens ansvar att utreda och åtgärda är det samma. Trakasserier och kränkningar kan ske barn och elever emellan, men det kan också vara personalen som kränker eller trakasserar barnet eller eleven.

Vad är direkt diskriminering?

Direkt diskriminering är när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Exempel på direkt diskriminering:

- En lärare hindrar en elev från att vara med på gymnastiken för att hon bär huvudduk (religion)
- En elev med dyslexi får inte stöd i undervisningen (funktionshinder)
- En skola tillåter inte samkönade par att gå tillsammans som par på skoldansen (sexuell läggning)

Vad är indirekt diskriminering?

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en generell bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Exempel på indirekt diskriminering

Alla elever serveras samma mat (elever med religion som förbjuder viss typ av mat diskrimineras)

Vad är bristande tillgänglighet?

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen

tillgänglighetsåtgärder för att personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Exempel på åtgärder som kan krävas kan vara att ta bort trösklar eller att erbjuda hjälpmedel som eleven behöver för att kunna delta i utbildningen.

Vad är instruktion att diskriminera?

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, exempelvis en anställd pedagog, att diskriminera någon annan. Instruktion att diskriminera kan ske både direkt och indirekt.

Vad är trakasserier?

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen (2008:567). Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med någon eller några av diskrimineringsgrunderna.

Den som trakasserar har inte ett maktövertag, det betyder att en elev kan trakassera en annan elev. Exempel på trakasserier är att kalla någon för *bög, hora, CP, mongo eller dampunge*. Trakasserier kan också ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Vad är sexuella trakasserier?

Trakasserier kan också vara av sexuell natur, då kallas de för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller ger närgångna blickar, ovälkomna komplimanger, inbjudningar, anspelningar eller jargong. Det gemensamma för trakasserier och sexuella trakasserier är att beteendet är oönskat och att det är den person som är utsatt som bestämmer om det är kränkande eller inte. De sexuella trakasserierna behöver inte ha koppling till diskrimineringsgrunderna för att anses som sexuella trakasserier. Sexuella trakasserier definieras i diskrimineringslagen.

Vad är mobbning?

Mobbning äger rum när någon blir utsatt för kränkningar och/eller trakasserier av en eller flera personer vid flera olika tillfällen. Den som är utsatt för mobbning kan uppleva sig i underläge och ha svårt att försvara sig. Skolverkets definition av mobbning är *”en upprepad negativ handling som inbegriper att någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.”* Det som kallas mobbning eller kränkande behandling kan ibland vara rent brottsliga handlingar, såsom misshandel och olaga hot.

Vad är kränkande behandling?

Arbetet mot kränkande behandling regleras i skollagen (2010:800, kap 6). Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att vara diskriminering. Kränkningar kan, precis som diskriminering och trakasserier, ske både medvetet och omedvetet samt vid enstaka eller upprepade tillfällen. (Diskriminering förutsätter ett maktunderläge hos den som utsätts för det. Det betyder att lärare eller annan personal på skolan eller förskolan kan diskriminera eleven eller barnet. Elever i skola och i fritidshem och barn i förskola kan däremot inte diskriminera varandra.) Behöver detta förtydligas?

Kränkande behandling kan vara:

- Verbalt: skällsord, förolämpningar och sprida rykten
- Socialt: utfrysning, miner och blickar
- Fysiskt: slag, knuffar, tafsningar och förföljelse
- Text och bild: sms, mms, lappar, klotter, e-post, bloggar, video och chattsidor

Kränkande behandling kan också ske mellan vuxna och barn, exempelvis:

- En lärare tejpas över en elevs mun
- En lärare kallar en elev för tjock inför klassen
- En fritidspedagog trycker en elevs huvud mot väggen och håller sedan fast huvudet mot väggen
- En elevassistent ger en elev en örfil
- En lärare filmar en elev som är i affekt.

Personen som utsätter någon annan för en kränkning behöver inte nödvändigtvis ha ont uppsåt eller mena något illa. Det räcker med att den som är utsatt känner ett obehag eller hot. Det är alltid personen som är utsatt som avgör vad som är en kränkning för just honom eller henne.

I fall av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier på internet har skolan skyldighet att utreda om kränkningarna har koppling till skolan. Detta gäller även om kränkningar skett på elevernas fritid. Barn- och elevombudet övervakar tillsammans med Skolinspektionen den del av skollagen som gäller kränkande behandling.

Vad är repressalier?

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Vad är de nationella minoriteterna?

I samband med diskrimineringsgrunderna etnicitet och religion är det viktigt att lyfta de fem erkända nationella minoriteterna judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Dessa grupper är etniska och/eller religiösa minoriteter och skyddas därmed även av diskrimineringslagen. Enligt FN:s definition är samerna dessutom urfolk. De historiska minoritetsspråken är jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli.

Gemensamt för minoritetsgrupperna är att de har befolkat Sverige under lång tid samt att de utgör grupper med en uttalad samhörighet. De har även en egen religiös, språklig eller kulturell tillhörighet och en vilja att behålla sin identitet. De nationella minoriteterna har under olika perioder varit utsatta, marginaliserade och kränkta. Det finns en mörk historia med bland annat rasbiologisk forskning, tvångsassimilering, tvångsflyttningar, tvångssteriliseringar samt barn som togs ifrån sina föräldrar när de började skolan och fick inte längre använda sitt eget språk och lära sin kultur. Än i dag har många barn som tillhör nationella minoriteter erfarenheter av diskriminering och trakasserier.

Enligt lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk är kommunen ovillkorligt skyldig att informera vårdnadshavarna om de särskilda rättigheter som gäller i våra skolor för nationella minoritetsbarn. De särskilda rättigheterna innebär att det allmänna ska främja och skydda de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur och språk i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt. Enligt skollag ska en elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna erbjudas modersmålsundervisning oavsett elevens umgängesspråk i hemmet, elevens förkunskaper i språket eller antal elever som vill läsa språket som modersmål.

Bilaga 3. Aktuella lagar

Diskrimineringslag (2008:567)

Enligt diskrimineringslag ska varje skola ha aktiva åtgärder mot diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier. Skolan ska dokumentera sitt arbete med aktiva åtgärder genom att systematiskt undersöka, analysera, åtgärda och följa upp skolans arbete. Dessa aktiva åtgärder ska dokumenteras löpande genom hela året. Skolan ska även dokumentera hur samverkan med elever, personal och vårdnadshavare har skett.

Skollag (2010:800)

Enligt skollag ska varje skola årligen upprätta en plan mot kränkande behandling av elever . Planen ska redogöra hur skolan arbetar förebyggande och förhindrade så att ingen elev kränks. Planen ska även innehålla en redogörelse för åtgärder från det föregående året och för det kommande året (6 kap 8 §).

Trygghet- och trivselregler på Bojarskolan

- Jag visar respekt och lyssnar på alla
- Jag är med och skapar arbetsro och matro
- Jag använder ett vänligt språk
- Jag väljer att inte bråka eller skojbråka
- Jag är rädd om vår skolmiljö, både inne och ute
- Jag kommer i tid till lektionerna
- Jag använder inte min mobiltelefon under skoldagen eller fritidstid
-

Rast- och lekregler

- Jag stannar inom skolans område inom markeringarna
- Jag respekterar och lyssnar på andra elever och på skolans personal
- Jag är rädda om skolan, samt skolans och varandras saker.
- Jag kastar inte saker, t.ex. snöboll, på någon
- Sparkcykel och skateboard får man åka på gång- och cykelbana samt vid bandyplanen. Hjälmen på!
- Det är inte tillåtet att cykla på skolgården
- Cyklar parkeras på angiven plats
- Ser jag någon som är ensam så frågar jag om den vill vara med och leka
- När jag lånar saker i Playstop så lämnar jag tillbaka sakerna när rasten är slut

Bilaga 5. Kontaktuppgifter till skolan

Funktion	Namn	Telefonnummer	E-postadress
Rektor	Marie-Louise Mattila	0526-19215	marie-louise.mattila@stromstad.se
Speciallärare	Hanna Thomsson	0526-19435	hanna.thomsson@stromstad.se
Specialpedagog	Karin Blad	072-5887191	karin.blad@stromstad.se
Skolsköterska	Jessica Bonde	0526-19551	jessica.bonde@stromstad.se
Skolkurator	Anna-Lena Sandstedt	0526-19196	anna-lena.sandstedt@stromstad.se
Skolpsykolog	Kathya Falconi	0526-19478	kathya.falconi@stromstad.se
Socialpedagog	Vanessa Öhrström Fernandez	072-2057251	vanessa.ohrstromfernandez@stromstad.se